G4V50IIII G4LogicalVol

G4LogicalVolume G4Material G4VisAttributes

Zastosowanie pakietu Geant4 w fizyce jądrowej Wykład 4 Budowanie geometrii

Aleksandra Fijałkowska

21 października 2021

Fiiałkowska

G4VSolid

Opis klasy G4VUserDetectorConstruction z pliku nagłówkowego: This is the abstract base class of the user's mandatory initialization class for detector setup. It has only one pure virtual method Construct() which is invoked by G4RunManager when it's Initialize() method is invoked. The Construct() method must return the G4VPhysicalVolume pointer which represents the world volume.

Czyli: Klasa G4VUserDetectorConstruction jest KLASĄ ABSTRAKCYJNĄ (już wiemy, co to znaczy!). Ma jedną CZYSTO WIRTUALNĄ metodę Construct(). Metoda ta jest wołana przez G4RunManager w metodzie Initialize().

Pamiętacie G4RunManager? Stworzyliśmy go w funkcji głównej naszego programu i zainicjowaliśmy instancją naszej klasy DetectorConstruction. G4RunManager woła metodę Construct(), gbybyśmy jej nie stworzyli (lub np. zrobili literówkę w nazwie, albo nazwali od małej litery), geometria by nie powstała. Bardzo trudno by było znaleźć przyczynę błędu. Na szczęście składnia języka c++ wymusza implementację metody Construct(). Druga ważna informacja, płynąca z opisu klasy jest taka, że metoda Construct() musi zwracać obiekt typu G4VPhysicalVolume, który reprezentuje ŚWIAT, czyli całą geometrią. Szczegóły dotyczące typu G4VPhysicalVolume już za chwilę.

4 D > 4 A P > 4 B > 4 B > 9 Q P

G4VSolid G4LogicalVoli

Małe podsumowanie:

Klasa, w której stworzyliśmy geometrią nazywa się DetectorConstruction i jest tworzona w pliku głównym (main):

```
G4RunManager * runManager = new G4RunManager;
runManager->SetUserInitialization(new DetectorConstruction());
```

Klasa musi implementować interfejs G4VUserDetectorConstruction (czyli po nim dziedziczyć) oraz musi **obowiązkowo** implementować czysto wirtualną metodę G4VPhysicalVolume* Construct(). To właśnie w tej metodzie musi zostać stworzony świat (World) i wszystkie jego elementy.

G4VSolid G4LogicalVolume G4Material G4VisAttributes

Aby umieścić jakiś element w geometrii należy stworzyć trzy typy obiektów:

- bryłę, czyli zmienną odpowiadającą za kształt i rozmiar elementu.
   Za to odpowiada typ G4VSolid.
- objętość logiczną, czyli zmienną, która przyjmuje G4VSolid w konstruktorze, ponadto posiada informacje o materiale, kolorze, ew. polu magnetycznym. Typ to G4LogicalVolume.
- 3. objętość fizyczną, czyli zmienną, którą tworzy się umieszczając objętość logiczną w jakimś miejscu w przestrzeni. Tworząc objętość fizyczną musimy określić MATKĘ bryły, którą właśnie budujemy, czyli bryłę nadrzedną. Każdy element musi się w całości mieścić w innym elemencie, czyli musi mieć jedną matkę. Nadrzędną matką jest świat. Typ to G4VPhysicalVolume.

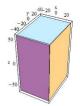
G4VSolid

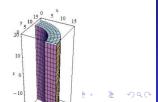
Krztałt i rozmiar elementu geometrii jest określony przez klasę G4VSolid. Biblioteki GEANT4 dostarczają 23 podstawowe kształty, od prostopadłościanu (G4Box) i walca (G4Tubs) po dużo bardziej wyszukane obiekty. Wszystkie ona są zademonstrowane, wraz z przykładem użycia w *Geant4 User's Guide for Application Developers*.

Na etapie tworzenia obiketu G4VSolid określamy rozmiary brył. Proszę zwracać uwagę na opis brył, zazwyczaj podaje się POŁOWĘ rozmiaru (połowę wysokości, szerokości itp.).

G4Box(const G4String& pName, G4double pX, G4double pY, G4double pZ)

G4Tubs(const G4String& pName,
G4double pRMin,
G4double pRMax,
G4double pDz,
G4double pSPhi,
G4double pPhi)

Aleksandra Fijałkowska

G4VSolid

i4LogicalVolume i4Material i4VisAttributes i4PhysicalVolume Dodatkowo GEANT4 dostarcza narzędzi do logicznego składania dwóch różnych kształtów - tworzenia ich sumy, iloczynu oraz różnicy. Przykład:

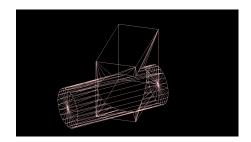

Bryły, na których operujemy działaniami logicznymi mogą być dodatkowo przesuwane i obracane.

```
G4Box*box = new G4Box("Box".20*mm.30*mm.40*mm):
G4Tubs* cyl = new G4Tubs("Cylinder",0,20*mm,50*mm,0,360*deg);
G4RotationMatrix* yRot = new G4RotationMatrix;
vRot->rotateY(M_PI/4.*rad);
G4ThreeVector zTrans(0, 0, 50):
G4UnionSolid* unionMoved = new G4UnionSolid("Box+CylinderMoved",
                                            box, cyl, yRot, zTrans);
```


Aleksandra Fiiałkowska

G4VSolid

Mając stworzony kształt i określony rozmiar nadajemy bryle materiał, ew pole, kolor. Do tego służy klasa G4LogicalVolume.
Konstruktor i opis klasy jest następujący:

Parametry wywołania konstruktora, które mają zadaną wartość domyślną (np. ostatni G4bool optimise=true) są OPCJONALNE, nie trzech ich podawać, chyba że chce się aby miały inną niż domyślna wartość.

Kształt i rozmiar (G4VSolid)

Bryła logiczna posiada wiec:

- Materiał o tym za moment
- Nazwę
- Zdefiniowane pole np. magnetyczne (opcjonalnie)
- Informację o potencjalnej czułości (opcjonalnie, w praktyce najczęściej definiowane później)
- Określone limity na produkcję cząstek (opcjonalnie)

Proszę zwrócić uwagę na to, że klasa G4LogicalVolume przyjmuje w konstruktorze wskaźnik do obiektu typu G4VSolid. Po tym typie dziedziczą wszystkie klasy reprezentujące różne kształty brył (G4Box, G4Tube, G4Sphere itd.), dzięki temu możemy każdy z tych typów włożyć do konstruktora klasy G4LogicalVolume. Oto dobry przykład tego, jak wspaniałe jest dziedziczenie.

G4Material

Klasa G4LogicalVolume przyjmuje w konstruktorze wskaźnik do materiału, z jakiego ma być zbudowany projektowany element. Materiały można budować na kilka sposóbów:

 Sposób najłatwiejszy – skorzystanie z bazy gotowych materiałów. Materiały są dostępne w klasie G4NistManager.

G4NistManager jes SINGLETONEM (przypominam omówienie testu z pierwszych zajeć). czyli nie posiada konstruktora, a jedynie statyczna metode Instance(). Aby stworzyć obiekt typu G4NistManager piszemy:

```
G4NistManager* man = G4NistManager::Instance();
```

Nastepnie możemy poprosić o jakiś materiał:

```
G4Material* H2O = man->FindOrBuildMaterial("G4 WATER"):
G4Material* Sci = man->FindOrBuildMaterial("G4_PLASTIC_SC_VINYLTOLUENE");
G4Material* SiO2 = man->FindOrBuildMaterial("G4_SILICON_DIOXIDE");
G4Material* Air = man->FindOrBuildMaterial("G4 AIR"):
```

Pełna lista dostepnych materiałów:

http://geant4-userdoc.web.cern.ch/geant4-

userdoc/UsersGuides/ForApplicationDeveloper/html/Appendix/materialNames.html WAŻNE: Aby skorzystać z zasobów G4NistManager musimy dodać do nagłówków

#include "G4NistManager.hh"

II. Jeśli materiału nie ma w bazie G4NistManager możemy go zbudować, podając jego skład chemiczny i podstawowe własności fizyczne. W przypadku ciał stałych podaje się gęstość, w przypadku gazu ciśnienie i temperaturę.

Skład chemiczny można podawać zgodnie ze wzorem chemicznym lub jako stosunek mas poszczególnych składników (przykład 1 i 2).

Przykład pochodzący z Geant4 User's Guide for Application Developers s. 139-142

```
G4double density;
G4int ncomponents:
G4NistManager* man = G4NistManager::Instance();
// define elements
G4Element* elH = man->FindOrBuildElement("H");
G4Element* elC = man->FindOrBuildElement("C"):
G4Element* e10 = man->FindOrBuildElement("0"):
G4Element* elN = man->FindOrBuildElement("N");
//case 1: chemical molecule
density = 1.000*g/cm3;
G4Material* H20 = new G4Material(name="Water", density, ncomponents=2):
H2O->AddElement(elH, natoms=2);
H20->AddElement(el0, natoms=1);
//case 2: mixture by fractional mass
density = 1.290*mg/cm3:
G4Material* Air = new G4Material(name="Air " , density, ncomponents=2);
Air->AddElement(elN, fractionmass=0.7):
Air->AddElement(el0, fractionmass=0.3):
```

Aleksandra Fijałkowska

G4VSolid G4LogicalVolume G4Material G4VisAttributes

G4VSolid G4LogicalVolume G4Material

```
//case 3: define a material from elements and/or others materials
density = 0.200*g/cm3;
G4Material* Aerog = new G4Material(name="Aerogel", density, ncomponents=3);
Aerog->AddMaterial(Si02, fractionmass=62.5*perCent);
Aerog->AddMaterial(H20 , fractionmass=37.4*perCent);
Aerog->AddElement (elC , fractionmass= 0.1*perCent);
```

Proszę zwrócić uwagę, że w ostatnim przypadku budujemy materiał z innych materiałów, które musza być wcześniej stworzone.

G4VSolid

W poprzednich przykładach ponownie skorzystaliśmy z G4NistManager, tym razem do uzyskania pierwiastków chemicznych. Możemy jednak zrobić je sami, podając ich liczbę atomową i masę molową, określając nazwę i symbol:

```
atomową i masę molową, określając nazwę i symbol:

Geant4 User's Guide for Application Developers s. 139-142

G4String name, symbol;
```

```
G4Material
G4String name, symbol;
G4double a. z. n:
//a=mass of a mole
//z=mean number of protons;
G4int ncomponents:
G4double abundance:
G4UnitDefinition::BuildUnitsTable();
a = 1.01*g/mole;
G4Element* elH = new G4Element(name="Hvdrogen".symbol="H" , z= 1., a):
a = 12.01*g/mole;
G4Element* elC = new G4Element(name="Carbon" .svmbol="C" . z= 6.. a):
a = 207.20*g/mole;
G4Element* elPb = new G4Element(name="Lead" .svmbol="Pb", z=82., a):
Można nawet stworzyć pierwiastek jako mieszaniana izotopów:
// define an Element from isotopes, by relative abundance
G4Isotope* U5 = new G4Isotope(name="U235", z=92, n=235, a=235.01*g/mole);
G4Isotope* U8 = new G4Isotope(name="U238", z=92, n=238, a=238.03*g/mole);
G4Element* elU = new G4Element(name="enriched Uranium", symbol="U", ncomponents=2);
elU->AddIsotope(U5, abundance= 90.*perCent);
elU->AddIsotope(U8, abundance= 10.*perCent):
```

Na koniec przykład z gazami, dla których chcemy precyzyjnie określić gęstość, ciśnienie i temperaturę *Geant4 User's Guide for Application Developers* s. 139-142

```
// examples of gas in non STP conditions
density = 27.*mg/cm3;
pressure = 50.*atmosphere;
temperature = 325.*kelvin;
G4Material* CO2 = new G4Material(name="Carbonic gas", density, ncomponents=2,
                                 kStateGas, temperature, pressure);
CO2->AddElement(elC, natoms=1):
CO2->AddElement(el0, natoms=2):
density = 0.3*mg/cm3:
pressure = 2.*atmosphere;
temperature = 500.*kelvin;
G4Material* steam = new G4Material(name="Water steam ". density. ncomponents=1.
                                   kStateGas, temperature, pressure);
steam->AddMaterial(H2O, fractionmass=1.);
// What about vacuum ? Vacuum is an ordinary gas with very low density
density = universe_mean_density; //from PhysicalConstants.h
pressure = 1.e-19*pascal:
temperature = 0.1*kelvin;
new G4Material(name="Galactic", z=1., a=1.01*g/mole, density,
               kStateGas, temperature, pressure);
```

G4VSolid
G4LogicalVolume
G4Material
G4VisAttributes
G4PhysicalVolume

G4VSolid G4LogicalVolume G4Material

GEANT4 dostarcza 3 typy związane z materiałami

- G4lsotope reprezentuje izotop, a więc zbiór atomów o określonej liczbie atomowej i masowej
- G4Element reprezentuje pierwiastek chemiczny, czyli zbiór atomów o określonej liczbie atomowej. G4Element ma pola klasy takie jak: nazwa, symbol, liczba atomowa, liczba izotopów oraz wektor trzymający wskaźniki do tych izotopów, wektor częstości występowania tych izotopów w przyrodzie (jako średnia liczba atomów danego izotopu na jednostkę objętości). Obiekty G4Element możemy utworzyć sami (posługując się uprzednio stworzonymi G4Isotope), lub skorzystać z bazy NIST (przykład poniżej).
- ► G4Material reprezentuje ostateczny materiał, z którego zbudowane są elementy konstrukcyjne symulowanego układu. Własności materiału to: nazwa, gęstość, stan skupienia, temperatura, ciśnienie, pierwiastki z którego jest zbudowany oraz ich proporcje (wrażone w w formie liczby atomów w cząsteczce lub jako procent wagowy). Materiał może być stworzony przez użytkownika, albo wyciągnięty z bazy NIST.

Przykład:

```
G4double radiusMin = 0;
G4double radiusMax = 60*cm;
G4double length = 170*cm;
G4Tubs* fantomSolid = new G4Tubs("fantomSolid", radiusMin, radiusMax,
length/2., 0*deg, 360*deg);
G4NistManager* man = G4NistManager::Instance();
G4Material* water = man->FindOrBuildMaterial("G4_WATER");
G4LogicalVolume* fantomLogVol = new G4LogicalVolume(fantomSolid, water,
"fantomLogVol");
```

G4VSolid G4LogicalVolum

G4VisAttributes

G4VSolid G4LogicalVolume G4Material G4VisAttributes

Stworzenie obiektu typu G4LogicalVolume jest dobrym momentem aby określić sposób wyświetlania budowanego elementu, za co odpowiada klasa G4VisAttributes G4VisAttributes reprezentuje cechy wyświetlania danego obiektu (widoczność, kolor, przezroczystość, widoczność wewnętrznych krawędzi itp). Klasa ma kilka konstruktorów. ja zawsze używam drugiego z wymienionych:

```
G4VisAttributes (G4bool visibility) \\argumentem jest flaga widoczności G4VisAttributes (const G4Colour &colour) \\argumentem jest kolor G4VisAttributes (G4bool visibility, const G4Colour &colour) \\argumentami są jest flaga widoczności i kolor
```

Inne przydatne metody:

```
void SetColour (const G4Colour &)
void SetLineWidth (G4double)
void SetForceSolid (G4bool) //wyświetlanie jako "pełną bryłę"
void SetForceAuxEdgeVisible (G4bool) //widoczność wewnętrznych krawędzi
```

Klasa G4Colour, którą przyjmuje w konstruktorze G4VisAttributes reprezentuje kolor. Konstruktor klasy przyjmuje 4 liczby reprezentujące kanały R, G, B i alfa (przeźroczystość).

```
{\tt G4Colour}\ ({\tt G4double}\ r{\tt =1.},\ {\tt G4double}\ g{\tt =1.},\ {\tt G4double}\ b{\tt =1.},\ {\tt G4double}\ a{\tt =1.})
```

Ponadto klasa zawiera szereg **statycznych publicznych** metod, zwracający jeden z podstawowych kolorów:

```
static G4Colour White () static G4Colour Green () static G4Colour Grey () static G4Colour Stat
```

Kolor np. zielony możemy stworzyć na dwa sposoby:

```
G4Colour zielony(0,1,0, 1);//R=0, G=1, B=0, alfa=1 G4Colour zielony = G4Colour::Green();
```

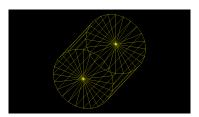
A gdyby ktoś koniecznie chciał mieć wskaźnik, a nie wartość:

```
G4Colour* zielony = new G4Colour(0,1,0, 1);
```

```
//kolor różowy, ścianki "pełne"
G4VisAttributes* fantomVisAtt = new G4VisAttributes( G4Colour(1,0.8,0.8));
fantomVisAtt->SetForceAuxEdgeVisible(true);
fantomVisAtt->SetForceSolid(true);
```

fantomLogVol->SetVisAttributes(fantomVisAtt);

//kolor żółty, ścianki przeźroczyste, widoczne krawędzie
G4VisAttributes* fantomVisAtt = new G4VisAttributes(G4Colour::Yellow ());
fantomVisAtt->SetForceAuxEdgeVisible(true);
fantomLogVol->SetVisAttributes(fantomVisAtt);

Mamy już kształt (G4VSolid), materiał (G4Material), kolor (G4VisAttributes) i wszystko "zapakowane" do zmiennej typu G4LogicalVolume. Obszar logiczny należy gdzieś umieścić w przestrzeni. Każdy obiekt typu G4LogicalVolume, z wyjątkiem świata, musi się w CAŁOŚCI mieścić w jednej, nadrzędnej bryle - matce. Świat jest "główną" matką. Umieszczenie obszaru logicznego w przestrzeni jest jednoznaczne z utworzeniem instancji klasy G4PhysicalVolume.

Konstruktor klasy G4PhysicalVolume:

G4VPhysicalVolume (G4RotationMatrix *pRot, const G4ThreeVector &tlate, const G4String &pName, G4LogicalVolume *pLogical, G4VPhysicalVolume *pMother)

Ten sam skutek wywiera wywołanie konstruktora G4PVPlacement, który dziedziczy (a więc rozszerza) G4PhysicalVolume:

G4PVPlacement (G4RotationMatrix *pRot, const G4ThreeVector &tlate,
G4LogicalVolume *pCurrentLogical, const G4String &pName,
G4LogicalVolume *pMotherLogical, G4bool pMany,
G4int pCopyNo, G4bool pSurfChk=false)

Opis parametrów konstruktora klasy G4PVPlacement:

```
G4PVPlacement (G4RotationMatrix *pRot, const G4ThreeVector &tlate,
G4LogicalVolume *pCurrentLogical, const G4String &pName,
G4LogicalVolume *pMotherLogical, G4bool pMany,
G4int pCopyNo, G4bool pSurfChk=false)
```

- G4RotationMatrix *pRot macierz rotacji, dotyczy rotacji osi bryły względem osi MATKI. Wskaźnik może być zerowy jeśli nie chcemy rotować bryły.
- const G4ThreeVector &tlate wektor przesunięcia środka lokalizowanej bryły względem środka bryły matki.
- G4LogicalVolume *pCurrentLogical wskaźnik do obszaru logicznego, który chcemy umieścić.
- const G4String &pName nazwa obszaru fizycznego.
- G4VPhysicalVolume *pMotherLogical wskaźnik do obszaru logicznego bryły MATKI. Świat ma w tym miejscu wskaźnik zerowy.
- G4bool pMany cytując za dokumentacją GEANT4 Ćurrently NOT used. For future use to identify if the volume is meant to be considered an overlapping structure, or not." Ja zawsze wpisuję 0.
- G4int pCopyNo numer kopii, jeśli ta sama bryła logiczna jest umieszczana w przestrzeni więcej niż jeden raz warto jest ją "ponumerować". Daje to możliwość dostania się do własności interesującej bryły. TO JEST WAŻNE
- G4bool pSurfChk oznaczenie jako prawda aktywuje sprawdzanie, czy bryła nie pokrywa się z innymi, już ulokowanymi.

Aleksandra Fijałkowska

G4VSolid

G4LogicalVolume G4Material G4VisAttributes G4PhysicalVolume

G4VSolid G4LogicalVo

G4LogicalVolume G4Material G4VisAttributes G4PhysicalVolume

Jest jeszcze druga wersja konstruktora klasy G4PVPlacement, która zamiast macierzy rotacji i wektora przesunięcia ma obiekt tranformacji 3D G4Transform3D, który uwzględnia obie operacje.

```
G4PVPlacement::G4PVPlacement( const G4Transform3D &Transform3D, const G4String& pName, G4LogicalVolume *pLogical, G4VPhysicalVolume *pMother, G4bool pMany, G4int pCopyNo, G4bool pSurfChk);
```

```
//przykład użycia
G4ThreeVector pos(0.0, 10*cm,0.0);
G4RotationMatrix rot;
rot.rotateZ(-90*deg);
G4Transform3D transform(rot, centerPosition);
```

Skorzystanie z tej wersji konstruktora klasy G4PVPlacement jest użyteczne gdy dodajemy jakiś element wieloktornie w pętli. Nie musimy się wtedy martwić o tworzenie nowych wskaźników do G4RotationMatrix

Matka:

```
G4VPhysicalVolume* DetectorConstruction::ConstructWorld()
    G4double worldX = 5.*m:
    G4double worldY = 5.*m:
    G4double worldZ = 5.*m:
    G4Material* vaccum = new G4Material("GalacticVacuum", 1., 1.01*g/mole,
                           CLHEP::universe_mean_density,
                           kStateGas, 3.e-18*pascal, 2.73*kelvin):
    G4Box* worldSolid = new G4Box("worldSolid",worldX,worldY,worldZ);
    worldLogic = new G4LogicalVolume(worldSolid, vaccum, "worldLogic", 0,0,0);
    G4VPhysicalVolume* worldPhys = new G4PVPlacement(0, G4ThreeVector(),
                                         worldLogic, "world", 0, false, 0);
    return worldPhvs:
Fantom:
G4Tubs* fantomSolid = new G4Tubs("fantomSolid", radiusMin, radiusMax,
                                 length/2.. 0*deg. 360*deg):
G4LogicalVolume* fantomLogVol = new G4LogicalVolume(fantomSolid, water,
                                                   "fantomLogVol");
G4RotationMatrix* rot = new G4RotationMatrix:
rot->rotateX(M_PI/4.*rad);
G4ThreeVector pos(0,0,10*cm);
new G4PVPlacement(rot. pos. fantomLogVol. "fantom", worldLogic. 0. 0):
```

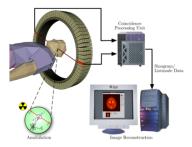
Aleksandra Fiiałkowska

G4PhysicalVolume

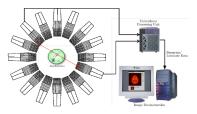
Fiiałkowska

Zaprogramuj uproszczoną geometrię skanera PET.

- Średnica wewnętrzna torusa otaczającego pacjenta wynosi 80 cm, przy czym 1 cm stanowi warstwa polipropylenu
- Układ detekcyjny składa się z 1 pierścienia (w rzeczywistości jest więcej!)
- Pierścienie zbudowane są z kryształów Nal o rozmiarach 8x8x10 cm (szerokość x wysokość x grubość)
- Każdy kryształ otoczony jest 2 mm warstwą teflonu
- ► Całość "zanurzona" jest w polipropylenie

https://pl.wikipedia.org

https://www.researchgate.net/figure/A-schematic-of-the-PET-principle_fig5_266887992

4□ ► 4₫ ► 4 분 ► 4 분 ► 9 < 0</p>

G4VSolid

G4VS

G4LogicalVolum G4Material G4VisAttributes

G4VSolid

G4Logical Volume G4Material G4VisAttributes

Kroki:

- Dodaj kręgosłup do pacjenta (na rozgrzewkę)
- Stwórz polipropylenowy torus
- Zbuduj pojedynczy detektor (teflon + NaI)
- Rozmieść detektory w formie pierścienia w warstwie polipropylenu (pamiętaj o numerowaniu kopii!)
- Umieść pierścień, wraz z detektorami wewnątrz świata
- Rozdziel elementy konstrukcyjne na osobne klasy (np klasa fantom i klasa pierścień). Proponuję, aby każda klasa, która będzie trzymać elementy geometrii miała publiczną metodę: void Place(G4RotationMatrix *pRot, G4ThreeVector &tlate, const G4String &pName, G4LogicalVolume *pMotherLogical, G4int pCopyNo = 0);